Twice a Week — From Coast to Coast

HETENKÉNT KÉTSZER: MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN!

Egyes szám ára 2 cent — per Copy

„Canadian Hungarian News"
Entered as Second Class matter Gen'l Post Office, Ottawa, Ontario, Canada An independent journal, published twice every week in English and Magyar languages. - Circulating in the 9 Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
Editorial Offices and Printing Plant 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription $2,- to Foreign Countries $3,-

Kelet- és Nyugat Kanadai Magyar Újság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

BRANTFORD BRIDGEBURG CALEDONIA CHIPPAWA CROWLAND FORD CITY FORT ERIE FORT WILLIAM GALT GUELPH HAMILTON KITCHENER MONTREAL New WATERFORD NIAGARA FALLS OSHAWA OTTAWA PORT COLBORNE PORT ROBINSON QUEBEC ST. CATHARINES SPRING HILLS SUDBURY SYDNEY TORONTO WELLAND WINDSOR

BEKEVAR CANA CALGARY COALHURST EDMONTON ESTEVAN HALMOK KAPOSVAR LEASK LETHBRIDGE NORBURY OTTHON PLUNKETT RAYMOND REGINA SASKATOON SANDHILL SOKHALOM SZT. LASZLO SZEKELYFOLD SUMAS TABER VANCOUVER WAKAW WEYBURN WHITEWOOD YORKTON

„Kanadai Magyar Ujság"
Az egyetlen kétszer hetenként megjelenő független magyar sajtó Kanadában. Az Angol Birodalom legelterjedtebb magyarnyelvű hírlapja, amely mindenkor önzetlenül védi meg az idegenbe szakadt magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.
Előfizetési díj egy évre: $2.00. Az Óhazába és külföldre egy évre $3.00
Szerkesztőség és kiadóhivatal 375 Hargrave St WINNIPEG, Man.

VOL. XI. EVFOLYAM — 375 HARGRAVE, ST. WINNIPEG, MAN. — 1934., TRIANON 14. MÁJUS 15 KEDD — No. 39 SZAM.

A bolygókon végbemenő rendellenességek okozzák a világszerte dúló viharokat?

Atlanti Óceántól Csendes Tengerig

N. S.

Széknészlete 200 évig kiaknázhatatlan, noha 1720 óta bányásszák.

AZ ERDŐTŰZEK kisebb-nagyobb kárt okoztak már eddig is országszerte, a Hantsport melletti Minas fatelep elhamvadása jelzi azonban a vörös kakas pusztításának legszomorubb utját. Nem csupán a környéket perzselték fel a lángok, hanem magát Hantsport telepet is veszélyeztetik, ugyhogy a közeli Kentville és Windsor férfilakóssága is csatlakozott az önkéntes erdőtüzoltókhoz.

Que.

A legtöbb vajat termelő tartomány, közel 1,400 tejteleppel.

A HÜ házőrző kutya vezette nyomra azt a 200 franciát, akik a keddre virradó egész éjszaka hiába kutattak a hat éves kis Marie Gauthier után. Three Rivers őserdejében veszett el a kis francia lány, kinek apja fellármázta a fél falut. A kutya ott virrasztott a kimerültségében mély álomba merült lányka mellett és időnkénti ugatásával adott irányt a védencét kutató telepeseknek.

•

104 MILLIÓ dolláros költséggel rendet akarnak teremteni Montreal zug-negyedeiben. A hatalmas épitkezési terv folyamán 37,500 család részére biztositanának keresetet és a város területén levő 25 ezer rozoga épület nagy részét lebontanák. Amennyiben a kanadai bankok nem hajlandók folyósitani a szükséges összeget, Houde polgármester szerint Londonban 24 óra alatt előteremthető a 100 egynéhány milliós kölcsön.

Ont.

Érchányából több mint egy billió dollárnyi kincset hoztak felszinre.

TORONTÓBAN megkezdődtek a tavaszi épitkezések. Igaz, hogy aligha mutatják a fellendülés kezdetét, amennyiben inkább csak átalakitásokban merülnek ki. Mióta a gazdasági válság beállott, a város lakossága 5—6 ezer lélekkel apad évente s igy sok régi lakás üresen áll, ezeknek egy része kerül lebontásra. Több helyeken egész uccákat semmisitenek meg; helyére autó parkot vagy benzin-állomást épitenek, amiből szintén annyi van, hogy ma-holnap nem tudnak elég üzletet csinálni dacára hogy naponta 70 ezer gépkocsi érkezik Torontóba és hogyja el a várost. Izsák Gyula

•

EMBERVADÁSZATOT rendeztek St. Thomas délontariói városka határában az 50 éves Frank Temple kézrekeritésére. Az idős farmert és fiát kerékpár lopás vádja miatt akarták előállitani, a rendőrök, midőn fegyvertüz fogadta őket. A magából kikelt Temple egy rendőrt agyonlőtt, egy másikat megsebesitett és a saját fiát is véletlenül meglőtte. A harc után a tettes az Erie tó felé menekült és nem lehetetlen, hogy sikerült valamelyik teherhajóra kapaszkodnia.

Man.

4,304 iskolájába 160 ezer tanuló jár évente

FAGYPONT alá szállott a hőmérséklet a Hudson Bay Churchill kikötőjében, mig a préritartományok más vidékein kánikulára változott az időjárás. A porvihaharokat itt-ott elmosta az eső, melynek nyomában kizöldültek a fák — persze nem Churchill vidékén, ahol még május első harmadában is —2 Fahrenheit, azaz —19 Celsius fok hideget mutatott a hőmérő.

Sask.

21 évvel ezelőtt még a North-West Territorieshez tartozott.

DUNDURN, a kényszermunka-táboráról ismert nevü állomás közelében szivettépő jelenet játszódott le a vasuti pályatesten. Egy Holland nevü kereskedő 43 éves háborodott feleségbe kiszabadult az őt gondozó ápolónő felügyelete alól és lefeküdt a Saskatoon felől közeledő személyvonat elé. Az ápolónő követte betegét, de integetését nem vette idejében észre a mozdonyvezető és bekövetkezett a katasztrófa. A halálragázolt asszony férje ugyanazon a vonaton igyekezett haza Saskatoonból.

•

"LEUKEMIA" (ejtsd lukimia) azaz a fehérvérüség nevü rettenetes kórban 156 haláleset történt Regina városában a háboru óta. A vörös versejtek pusztulását okozó baj ellen mindeddig nem tudott bevált gyógymódot találni az orvostudomány.

Alta.

¾ millió ló, 850 ezer birka és 1¼ millió sertésállományával vezet.

JAPÁN nagyolvasztói részére 650 tonna ócskavasat raktak be az Edmontontól 360 mérföldre északra levő Dunvegan állomáson. A Northern Alberta vasutvonal szolgálaton kivül helyezett régi sineit vágták 5 láb hosszu darabokra, hogy megfeleljen a japánok követelményeinek. A tiz vasuti kocsirakományt kitevő szállitmányt Vancouverben rakják hajóra. Noha 25 embernek hetekig tartó munkát biztositott a rendelés, a kanadai közvélemény élesen tiltakozik ellene, miután kétségtelen hogy a japánok hadianyagot készitenek a kanadai sinekből.

B. C.

Kikötőit évente 8-9 ezer gőzös keresi fel.

18 UTAS többé-kevésbé sulyosan megsebesült Mission városka mellett a Vancouver felé vezető országuton, midőn egy autóbuszt szerencsétlenség ért. A sebesültek közül hármat a vancouveri kórházba szállitottak, mig a többieket a helybeli orvos vette ápolás alá.

RECEPT-pályázatunk nyertesei részére $100 értékü jutalmat küldöttünk ki.

MAGYARORSZÁG—ANGLIA 2:1

GYÖNYÖRÜ MÉRKŐZÉSBEN GYŐZÖTT A VILÁG LEGJOBB VÁLOGATOTTJA FELETT AZ ÓHAZA LABDARUGÓ EGYÜTTESE — AVAR ÉS SÁROSI LÖVÉSEIT NEM TUDTA KIVÉDENI AZ ANGOL KAPUS — CSAK AZ UTOLSÓ PILLANATBAN KERÜLT AZ ANGOLOK GÓLJA A MAGYAR HÁLÓBA — 40 EZER NÉZŐ SZORONGOTT AZ FTC PÁLYÁN

Elsőnek jelentette Észak-Amerika ujságjai között a "mi lapunk," hogy május közepén Anglia válogatott football-csapata ellátogat Budapestre. Azt is megirtuk, hogy amennyiben a magyarok győznének — amit eddig elképzelhetetlennek tartottak nemzetközi sportkörökben — ugy a brit szigetország angliai és skóciai vendégmérkőzésekre hivja meg a magyar labdarugókot. Örömmel tudatjuk olvasóinkkal, hogy ez a régi álom hamárosan valóra válik, amennyiben derék labrarugóink 2:1 arányu győzelmükkel örökre beirták nevüket a világ football-történetébe.

Az eredetileg tervezett időpontot megelőzően, az angol tizenegy már május 8.-án megérkezett, hogy a budapesti Nemzetközi Vásár csodálatos látnivalóiban is gyönyörködhessék. A következő napon megtekintették a magyar főváros érdekességeit, majd kiadós pihenés után május 10.-én délelőtt rövid tréninget tartottak a Ferencvárosi Torna Club üllői-uti pályáján. Áldozócsütörtök délután kezdődött meg a magyar-angol mérkőzés, melyre kereken 40 ezer sportbarát jelent meg, hogy végignézze a magyar labdarugás történetében oly kimagasló football-tornát.

Visszafojtott lélegzettel leste az első "passzolás"-okat a közönség. Jó néhány percbe tellett, mig a magyar fiuk leküzdötték annak a tudatnak az izgalmát, hogy a világ legelső válogatottjával állanak szemben. Hogyisne, hiszen a londoni "Arsenal" legjobb játékosait Anglia többi hires football-városa Derby, Leeds, Manchester, Sheffield olyan favoritokat küldtek Budapestre, akiknek párját keresni kell a földkerekségen.

Amint Anglia legjobb csapatainak kimagasló játékosait küldte Budapestre, ugy a magyar válogatottat is mindenképen méltó labdarugókból állitotta össze Nádas Ödön football-szövetségi kapitány. Háda, a "Ferencváros" kapusa védett, a góllövő Sárosi szintén a "Fradi" szineit képviselte; Avart 'Ujpest' csatárai közül választották a válogatottba. A magyar tizenegy a fentieken kivül a "Bocskai", a harmadik kerületi "Football Club" és a "Hungaria" bajnokaiból került ki.

Lassan-lassan mégis annyira belemelegedtek a magyar fiuk, hogy az első félidőben nem hogy leszerelték a pompás angol csatársor veszedelmes rohamait, hanem több izben alaposan befütöttek az angol védelemnek. Háromszor vágódott irtózatos erővel a magyar labda az angolok kapujába — Moss, az "Arsenal" kapusa azonban macskaügyességgel védte meg minden esetben a brit becsületet. Az első félidőt jelentő bírói sipjelzés 0:0 eredménnyel szólitotta pihenésre a labdarugókat, hogy azután a negyvenezer főnyi tömeg fokozott érdeklődése közben kezdjék ujra a játékot.

A második félidő első perceiben majdnem összeroppant az angol védelem a magyar csatárok támadásának pergőtüze alatt. Nem tartott soká és Avar jobb center-half pokoli ügyességgel kijátszván az ellenfelet, társai segitségével az angol kapu elé triblizte a labdát és védhetetlen gólt lőtt Moss hálójába. 40 ezer magyar sportbarát egetverő üdvrivalgásba tört ki erre, mely a mieinket még jobban felvillanyozta. Az angolok alig ocsudtak fel meglepetésükből, midőn Avar góllövése után alig öt perccel Sárosi, a legendás hirü közép-csatár — dicséretre méltó összjáték segitségével — lehengerelte az angol tizenegyet és egy második góllal valósággal örömujjongásba ringatta a tömeget.

Tekintettel arra, hogy a játék végéig csak negyedóra maradt hátra, az angolok minden csepp ugynevezett "hidegvér"-üket sutbadobták és legjobb tehetségük szerint próbálták a csorbát kiegyenliteni. Bár a sorozatos angol támadásokat nagyrészt si került leszerelni, az utolsó percekben mégis meglehetős kavarodás támadt a magyar kapu előtt, minek folyamán a "Manchester City" serlegnyertes csapatának centerje végül is gólt tudott lőni a magyar kapuba. Becsületére legyen mondva a "Franz-stadt" közönségének, az angolokat is lelkesen megtapsolta sportszerü játékukért, amit a brit követség vezetésével megjelent budapesti angol kolónia és a "Blue Danube Express" angol utasai látható jóérzéssel fogadtak.

A "Canadian Press" május hó 11.-én keltezett kábeltávirati jelentése megemliti ugyan, hogy az angolok keménynek találták az FTC üllői-uti pályáját melyen természetesen nincs fü, mint az angol pályákon. Mig a brit válogatott vereségét részben ezzel a körülménnyel, részben pedig a nagy hőséggel és a játékosok utazási fáradtságával magyarázzák, — pártatlanul elismerik maguk az angolok, hogy a magyar csapat joggal érdemelte ki a döntő győzelmet.

Miután a kimagasló magyar eredményről, valamint válogatott csapatunk közeljövőre tervezett angliai vendégszerepléseiről részletesen be fognak számolni a kanadi lapok is — a diadalmas magyar tizenegy addig is öregbiti a kivándorolt magyarság jó nevét, mig — hisszük nincs messze az idő! — egy szép napon átkelnek a tengeren és itt az Ujhazában is megmutatják, hogy — mit tud a magyar . . .

Indián irtóháború a fehérek ellen

Peru délamerikai köztársaság belsejébe, ahová a civilizáció még alig jutott el, ahol még mindig egészen vad indián törzsek élnek, a rézbőrüek irtóháborut kezdtek a telepesek ellen. A mua to indián törzs kezdte meg a háborut.

Az őserdő szélén lakó fehér telepesek a legnagyobb rémülettel hallgatták már napok óta az erdő mélyéből kihallatszó éjszakai dobszót. Dobjelzésekkel értesitik ugyanis az erdei indiánok a törzsnek távol tartózkodó tagjait, hogy háboru készül. A vidék fehér lakói a közelgő veszedelem tudatában futárt küldtek a legközelebbi városba katonaságért.

Ez az óvóintézkedés nem használt, mert mire a futár a legközelebbi városba ért, már meg is történt az első támadás az egyik erőszéli telep ellen. Egy kisebb indián csapat éjnek idején a Richawi tó partján lévő fehér telepre rontott. Az indiánok hat fehér embert megöltek és megskalpoltak, egy asszonyt és öt gyermeket pedig elraboltak. Utána ismét bevetették magukat az erdőségbe.

90 EZER EMBERT ÖLT MEG AZ AUTÓ

A most megjelent statisztika szerint 1933-ban gépkocsiszerencsétlenség következtében 89,500 ember vesztette életét az Egyesült Államokban. A lapok utalnak arra, hogy Amerika egész háborus vesztesége körülbelül 30 ezer ember volt.

HUNGARY 11 DEFEATS ENGLAND!

MAGYARS WIN INTERNATIONAL SOCCER MATCH 2 TO 1 — ENGLISH ATTACKS GOING TO PIECES — TILSON OF "MANCHESTER CITY" GAINS ONLY SCORE, MOSS OF "ARSENAL" EXCELLENT GOAL-KEEPER — AVAR AND SÁROSI, OF BUDAPEST TEAM, BEST HUNGARIAN PLAYERS — 40,000 FANS CHEER SPORTY BRITISH LOOSERS

BUDAPEST, HUNGARY May 11 ('Canadian Press' Cable)—English soccer suffered something of a reverse Thursday when Hungary defeated England, 2:1, in an international match. A crowd of 40,000 saw the Hungarians beat a strong representative English aggregation.

Although the win was well deserved on the play, the Englishmen were playing under conditions never seen in the Old Country. The thermometer was hovering around 86 degrees, and the ground was hard.

The English defence lived up to its reputation. Moss, of the "Arsenal", was brilliant in goal, making a half-dozen splendid saves.

The Hungarians were somewhat over-eager at the start and found themselves in difficulties, but after they had overcome their nervousness they had as much of the play as the Englishmen. There was no score in the first half.

The English attack went to pieces on the resumption. Avar, Hungarian inside right, scored after 20 minutes from close in, and five minutes later Sárosi, centre forward, got a second goal on a fiery combination attack.

Tilson finally scored for England from a melee in front of the Hungarian nets. The Hungarian crowd cheered the Britons wholeheartedly.

Number of Englishmen, visiting Budapest in connection with the International Industries Fair, were present, and the staff of the British Legation as well as members of the Hungarian government witnessed the game

ÓRIÁSI FOLTOKAT ÉSZLELTEK A NAP FELÜLETÉN A CSILLAGÁSZOK — 200 MÉRFÖLDES ÓRÁNKÉNTI SEBESSÉGGEL DÜHÖNG AZ ORKÁN A JÉGHIDEG JUPITEREN — FELBECSÜLHETETLEN PUSZTITÁST VITT VÉGHEZ AZ ÉSZAKI FÖLDGÖMBÖN A MEGVADULT IDŐJÁRÁS — MEGISMÉTLŐDNEK AZ 55 ÉV ELŐTTI TERMÉSZETI CSODÁK?

A tudomány nem egyezik azok felfogásával, akik a természeti jelenségekből mindenképen azt akarják kimagyarázni, hogy "itt a világ vége". Annyi bizonyos, hogy olyan megfigyeléseket észleltek a legutóbbi napokban a csillagászok, amire legalább fél évszázad óta nem volt példa. 1878 derekán figyeltek meg például ugyanolyan jelenségeket a Jupiter bolygó felületén, mint a május 10-ike körüli napokban és még azokra sem tud megfelelő magyarázatot találni a tudomány — nemhogy a mostani szokatlan tüneteket megfejtse.

A néphittel ellenkezőleg a szakemberek azt állitják, hogy a légür irtózatos magasságaiban végbemenő rendellenességeknek nem lehet ilyen közvetlen ki hatásuk a Föld éghajlatára és időviszonyaira. Az áradásokat természetesen nehéz lenne a bolygók zavaraira fogni, noha sem Kanadában, sem Európában nem lépték medrüket tul a folyók olyan gyanus jelenségektől kisérve mint a közelmultban. Norvégiában például megismétlődött az áprilisi katasztrófa és most nem a tengerár, hanem a Glomenn és Hitter folyók áradása egész falvak lakosságát tette hontalanná. Fetsund norvégiai állomás mellett egy sziklaomlás teljesen elsöpörte az alámosott pályát, a rajta haladó személyvonattal együtt s eddig kilenc halottat huztak ki a romok alól.

Ugyanakkor olyan hirtelen változott a földgömb északi felén a hőmérséklet, amire — legalábbis Európában — a legöregebb emberek sem emlékszenek. Mig a hideghullám legfeljebb hátráltatja a mezőgazdaságot, a forró kánikulában keletkező szélviharok holdszámra hordták a talajt ugy itt, mint a tengerentul s ahol mégis meg tudott a földben maradni a vetőmag, sok helyütt ott is kiölte a csirákat a hihetetlen hőség. Kanadában még nem érte el a hőmérő a 100 fokot, de például Lengyelország prérijén 45 fok Celsiust, azaz 113 Fahrenheitet mutatott a higany.

A hihetetlen sebességet elérő szélvész meglehetősen sok boszszuságot és anyagi kárt okozott Nyugat-Kanadában és kis hijja, hogy nem esett emberélet áldozatul. A ciklón — angolosan szájklon — méreteket öltő vihar a Reginától délkeletre elterülő vidéken tövestől csavarta ki a fákat és nem csupán a távbeszélő-, táviró- és villamosvezetékeket rongálta meg, hanem házakat, hatalmas istállókat forgatott fel, söt görgetett gyufaskatulyákként meglehetős távolságokra.

Gyenge vigasz volna mindenre, ha tényleg bebizonyulna a világürben keringő bolygók "bünössége". Még sem hagyható azonban figyelmen kivül, hogy ugy a Nap, mint a Jupiter feletthébb furcsán viselkedik. A napfoltok ilyen tömegben már régen nem jelentkeztek, a Jupiter pedig kereken 55 év óta nem kötötte le annyira a csillagászok érdeklődését, mint mostanában.

Nagy kérdés, hogy mindezek a jelenségek valóra váltják-e a csillagjósok azon igéretét, hogy az idén több lesz az eső és kevesebb a sáska — pedig a gazdákat és rajtuk keresztül egész országokat ez érdekelné elsősorban. Annyi azonban kétségtelen hogy a tőlünk 400 millió mérföldnyire bolygó Jupiteren 200 mérföldes óránkénti sebességgel dul a vihar és földrészeknek is beillő törmelékeket hajigál szerteszét. És ha tekintetbe vesszük, hogy a teljesen kihült Jupiter hőfokát fagypont alatt 300 Fahrenheitre becsülik — ugyan mi lesz, ha a még izzó állapotban levő bolygókon kitör a természet forradalma?

Egy bizonyos: mégis csak jó, hogy az égitestek nincsenek hozzánk — közelebb!

LEGUJABB HIREK

FORRONGÁS tört ki Párisban az autósok és a kommunisták között. A vörösek kövekkel, botokkal felfegyverkezve fényes nappal megtámadták az uccán közlekedő gépjárműveket. Egy sarokbaszoritott vezető végül is revolvert rántott és egy támadót agyonlőtt. A kommunisták által előhivott rendőrség csak nagynehezen tudta helyreállitani a rendet.

ORSZÁGRASZÓLÓ botrány pattant ki Ottawában. Stevens kereskedelemügyi miniszter kérésztkérdéssire a MacDonald dohánygyár igazgatója kijelentette, hogy a kormányhoz közelálló körökből nyilvánosságrahozotatal előtt kiszivárgott a cigaretta-adó emelésének hire és ezáltal sietve elárasztotta a viszontelárusitókat az ellenlábas dohánygyár.

McFARLAND, a pool központi igazgatója május 12-ikén visszaérkezett tengerentuli utjáról Winnipegre és nyilatkozott a sajtó képviselői előtt a világpiaci helyzetről. Szerinte Európa, valamint az Egyesült Államok termékkilátásai nagyon rosszak és Kanadában is sok a gazdák kára. Az év eleje óta több mint 150 millió bushel buzát adott el az ország és miután 8%-al csökkent a bevetett terület, nem kell tartani az árak esésétől. McFarland a londoni konferenciától sokat remél és amint a 10 millió bushellel nagyobb kvótát követelő Argentinával létrejön a megegyezés, komoly haladás várható a világ pool terén.

EKRAZITTAL töltött két pokolgépet találtak Salzburg délausztriai város repülőterén Dolfuss osztrák kancellár érkezésekor. A 11 font robbanóanyaggal töltött két bomba az egész városrészt elpusztitotta volna, ha idejében átalmatlanná nem teszik azokat. — India Dacca városában elfogták az Anderson bengáli kormányzó elleni merénylet öt tettesét.

A NAGY TAVAK két tehergőzöse sziklárafutott Sault Ste. Marie ontariói kikötővárostól nem messze. A gabonával szinültig rakott hajókat előbb buvárok vizsgálják meg a viz alatt és csak akkor votatják le, ha a rakományt megfelelően csökkentették, nehogy a hajófalat betörje a sziklaszirt.

DÉLAMERIKA két hadakozó állama között ismét kitört az ellenségeskedés. Arra a hirre, hogy Paraguay kegyetlenül bánik a boliviai foglyokkal, bombavető repülőgépek indultak Asuncion főváros ellen. — Az arábiai háboru meglepetésszerüen megakadt, amennyiben a támadó hedzsázi csapatok döntő vereséget szenvedtek a jemenitáktól.

JULIAN olajspekulánst, aki március végén Kinában öngyilkosságot követett el, május 11-ikén temették el Shanhai kikötőváros nemzetközi negyedében. A szegény manitobai farmerből véletlen szerencse folytán oklahomai milliomossá vedlett szélhámos teljesen tönkrement és Winnipegen lakó családját már évekkel ezelőtt elhagyta.

SÁNDOR ÁRPÁD, a világhirü Jascha Heifetz hegedümüvész zongorakisérője most érkezett vissza nagynevü mesterével európai hangversenykörutjáról. A National Broadcasting Co. vasárnapi rádióműsorán már szerepelt is a jeles magyar zongorista.